

Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— Glede zvišanja plač državnim uradnikom na Češkoslovaškem piše »Nova pravda« od 4. II.: Češkoslovaška vlada je ostala zvesta svoji obljubi, da je redukcija samo začasna in da bodo prejemi ob prvi priliki zopet povišani. Iz istih razlogov in z istimi obljubami so bile znižane plače drž. uradnikom tudi pri nas. Upamo, da je prišel tudi pri nas čas, da vlada izpolni svojo obljubo in zviša res skrajno nizke dohodke drž. uslužbencem, da se na ta način koristi splošnim gospodarskim in socialnim potrebam.

— Med amandmani, ki jih je vložil dr. Riko Fux v finančnem odboru nar. skupščine, sta tudi: za izenačenje staroučiteljskega z rednimi, in amandman za ukinitev uredb o znižanju plač državnih uslužbencev z dne 19. IX. 1925. in 25. X. 1935. (»Jutro«, od 6. II.)

— Šolske zadeve v Prevaljah. V Prevaljah manjka že od začetka leta ena učna moč in od božiča še druga. Posamezni učitelji morajo poučevati po dva razreda, kar gotovo ni v prid tej obsejni šoli. (»Slovenec«, 3. II.)

— Kmetsko-mladinski organizaciji v Sv. Juriju ob južni žel. so prepovedali uporabo šolskih prostorov. Ostala društva pa se poslužujejo teh prostorov še naprej, kar nemočno. Tako krivično postopanje obsoja »Kmetjski list« od 3. II.

— Na Golem pod Kureškom so se farani uprli župniku zaradi prevelikih cerkvenih dajatev. »Kmetjski list« od 3. II. pripominja k temu: G. dušni pastir Smodej je rekel na shodu v Unionu med drugim tudi govorec o učiteljstvu: Tak je še vedno zlasti tudi del učiteljstva, zato ima ljudstvo pravico, zahtevati, da se učiteljstvo odstrani! — Glede primera na Golem pod zavz. G. Smodej seveda čisto drugačno stališče.

— Niz zanimivih člankov o problemih našega šolstva bo prinašal list »1551«. Članek v 12. številki je posvečen osnovni šoli.

— Vzorna šola. V občini Combres v Franciji so odprli vzorno ljudsko šolo, o kateri sodijo strokovnjaki, da je edinstvena na

kontinentu. Otroke pripelje v šolo vsak dan v avtu. Opoldne se zberejo v svetli jedilnici. Za kosilo ne plačajo nič. Ob lepem vremenu se igrajo med odmorom na vrtu, ob slabem vremenu jih pa vabijo k filmski predstavi v posebno dvorano. Film ima na šoli tudi sicer veliko vlogo. Šola ima kopalnico s tuši, električno razsvetljavo in kopalni bazen. (»Jutro«, 30. I.)

— Učitelj Janka Gačnika iz Guštanja so razrešili funkcije šolskega upravitelja. Narodni poslanec g. Dobršek je vprašal v skupščini g. ministra za vzrok tega. »Slovenski dom« od 3. II. skuša ta korak poslanca ironizirati in naslikati Gačnika kot človeka, ki je znan že iz »orjunske« časov.

— Interpelacijo zaradi zlorabe službenega položaja referenta ministrstva prosvete g. Erjavca ob občinskih volitvah v dravski banovini je vložil v Narodni skupščini poslanec g. Iv. Prekorsek. (»Nova doba«, 5. II.)

— O prosvetni zbornici vseh učiteljskih organizacij prinaša »Marib. večernik« z dne 5. II. daljši članek ob priliki zborovanja pododbora Udruženja nast. meščanskih šol.

— Šol ni dovolj na Poljskem. Velika država ima 70.000 učiteljev, a za normalni pouk bi jih potrebovala najmanj 100.000. Če bi hoteli dati šolski pouk otrokom, bi rabili v ta namen 45.000 razredov. (»Delavska politika«, 6. II.)

— Konec verskih šol v Nemčiji. Nemška vlada je zaradi konkordata predpisala tako imenovane volitve za starše, ki se morajo pisмено izjaviti, ali želijo, da njihovi otroci zahajajo še nadalje v verske šole. Nad 90 odstotkov staršev se je izjavilo proti verskim šolam. Zato je odslovljenih že okrog 600 katoliških učiteljev. (Po »Slovenec« od 7. II.)

— Šolske razmere. Iz Starega trga ob Kolpi poroča »Jutro« od 7. II.: Ni dolgo še tega, ko so na petih šolah v naši občini poučevali nekaj časa 4, nekaj časa le 3 učne moči. Na štirirazredni šoli v Starem trgu sta nekaj časa samo dve učni osebi.

predavanje k pesmim poda g. prof. Matija Tomc. I—III.

V petek, 19. februarja bo predaval gosp. prof. Rafael Bačar. K temu predavanju je podal sledeče misli: Kaj je pri žuželkah užito? Štrupenost žuželk in predhodki proti taki hrani pri nas? Zakaj se nam žuželke gnusijo? Narodni brez predhodkov (Kitajci, Malajci, Indijanci, večina narodov na nižji kulturni stopnji). — Naši predniki se niso tako brnili žuželčjih slaščic kakor mi in so imeli boljše želodce od nas. Kje danes uživajo žuželke in kako jih pripravljajo. Primeri iz južne Amerike, Afrike, Azije in Avstralije. Lov na žuželke, njihove ličinke in bube.

Ali bodo tudi naši potomci proti taki hrani? II—III.

— V kmetijskem radiu bo predaval v nedeljo 14. februarja ob 17. uri gosp. inž. Ivo Zupanič: Kako dobičkanosno obnovimo vinograde.

Stanovska organizacija JUU iz društev Vabila

— ČLANI (CE JUU — SRESKEGA DRUŠTVA MARIBOR LEVI BREG naj v soboto 20. t. m. ob pol 10. uri pridejo k zborovanju v krčevinsko šolo točno in polnoštevilno. Člani upravnega odbora in ostali funkcionarji pa že ob 9. uri k seji.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO SKOFJA LOKA vabi vlnudno, a nujno vse zaostankarje na članarini, da poravnajo svoje obveznosti do društva brez pridržkov in čakanja. Točno uravnavanje članskih obveznosti spada tudi med točke stanovske zavezanosti! Odgovorite se blagajničarki, ker bo sicer društvena uprava prisiljena, da nastopi proti vsem dolžnikom s sredstvi, ki so ji dana na razpolago! Tedaj še enkrat: Članske zaostanke poravnajte, vsi, četudi ste bili premeščeni medtem že v druge okraj! Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V ŠOSTANJU bo zborovalo skupno z učit. društvom v Slovenj Gradcu dne 20. februarja t. l. v Šostanju. — Po prihodu vlaka ob 11. uri bo skupno zborovanje v Kino dvorani z glavno točko dnevnega reda: »Šolsko-reformne in prosvetne razmere na Češkoslovaškem«, predava tov. Gerlane iz Celja. — Zamudniki poravnajte članarino. Istotako 3 din za »Pravila JUU«. 20. vsi na svidenje. Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V MURSKI-SOBOTI bo zborovalo dne 20. februarja 1937. v Murski Soboti, »Sokolski dom«, ob 9. uri dopoldne. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Predavanje prof. Šilih: »Mladinslovske osnove za reorganizacijo našega narodnega šolstva«. 3. Slučajnosti. — Pridite vsi! Številne udeležbe pričakuje odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO KAMNIK bo zborovalo 20. febr. 1937. ob 8. uri v Domžalah. Dnevni red: 1. Predavanje Fr. Marolta: Dvoje znamenitih ostalin drevesnega kulta v Sloveniji in vidiki sodobnega zapisovalca glasbene folklorne. 2. Poročila upravnega

in finančnega odbora. 3. Referat strokovnega odbora: »Učiteljski pokret«. 4. Slučajnosti. — Vsem članom v znanje, da se vrši predavanje Fr. Marolta v dvorani Sokol. doma, in sicer radi instrumenta, ostali del dnevnega reda pa kakor običajno v šoli. — K polnoštevilni udeležbi in točnosti vabi odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO MARI-BOR DESNI BREG bo zborovalo v soboto 20. februarja na dekliški osnovni šoli v Studencih s pričetkom ob 10. uri. Dnevni red: 1. »Gospodarske in družabne prilike na Pohorju«, poroč. tov. J. Petrun. 2. Učiteljska samopomoč. 3. Situacijsko poročilo. 4. Dopisi. — Društveni tajnik bo pripravil seznam vseh članov, ki še niso pristopili k U. S., društvena uprava pa bo priskrbela zdravilca, ki bo pregledal članstvo in izstavil zdravniško spričevalo za vse nove člane. Skušnje zadnjih dni so nas menda dovolj poučile, in pričakujemo, da ne bo tokrat zamudil nihče ugodne prilike za pristop. — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO RADOVLJICA bo zborovalo v ponedeljek, dne 15. februarja t. l. v prostorih državne narodne šole na Jesenicah z začetkom ob 10. uri dopoldne in s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev zborovanja. 2. Predavanje. Stotero lice našega Jadrana. Predava odposlanec oblastnega odbora Jadranske Straže, tovariš Pirnat Niko iz Ljubljane. 3. Došli dopisi. 4. Poročila društvenih funkcionarjev. 5. Slučajnosti. — Udeležba obvezna! Na svidenje! Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO PTUJ ne bo zborovalo 13. II., ampak 22. II. z istim sporedom kot je bilo za tokrat najavljeno. Odbor.

Novosti na knjižnem trgu

—k T. G. Masaryk: Svetovna revolucija. V »Naši založbi« v Ljubljani je izšla ta znamenita knjiga svetovnih prespektiv, izredne resničnosti, dragocenih spoznanj, velikih dogodkov in dejanj. Knjiga vsebuje 500 strani velikega formata in stane v platno vezana 180 din, vezana v polusnje 210 din. Pri takojšnjem plačilu 10 % popusta. Naročnina se lahko plačuje tudi v obrokih, mesečno po 30 din, počenši od meseca naročila. Za naročilo te knjige zadostuje dopisnica, poslana na naslov: »Naša založba«, Ljubljana, Groharjeva ulica 2. — Kdor hoče imeti povsem jasno sliko vseh političnih dogodkov med svetovno vojno, ta bo brez dvoma naročil to veljavno delo, ki je prevedeno že v mnoge evropske jezike.

—k Ciril Drekonja: Beg iz življenja. V »Biblioteki«, v eni izmed redkih publikacij, ki jih še izdajajo primorski rojaki, je izšla Drekonjeva črtica »Beg iz življenja«. Ta številka »Biblioteka« prinaša še več drugih stvari različnih avtorjev, vendar je ta, Drekonjeva, najmočnejša.

Naš tovariš nam opisuje tu slovensko vas za fronto, kamor sicer niso segale topovske krogle, a je prokletstvo vojne le razkrajalo duše in zapustilo za seboj številne kraljevsko tragedije. »Beg iz življenja« je ena taka tragedija. Drekonja nam slika vse mirno in brez nepotrebnih okrasov, vendar z večjo pestrostjo barv kot smo jih bili vajeni videti pri njem doslej. Čim bolj se dejanje razvija, tem bolj je slog raznihan, slike plastične. Le ob psihološkem dramatičnem višku nas ne more docela preprečiti in imamo za hip vtis, kot da mu roka ob pretežki nalogi omahuje. Kljub temu spada to delo med najboljše Drekonjeve stvari, ki nam je porok, da nam ustvari lahko še marsikaj lepega. Še zaradi nečesa je knjiga zanimiva. Kaže nam klavne kulturne prilike v sosednji državi. Ime Ciril Drekonja je spremenila cenzura v »Cirilo Drekonja«. Značilen je tudi tale stavek: Nad Carso (namesto nad Krasom) so plaval beli oblaki. Zalosten dokument je to, ki ga bo treba spraviti.

—k »Misel in delo«, kulturna in socialna revija. Prva številka obsega 40 strani in prinaša sledeče razprave: Samospoznanje; Al. Zalokar: Osnove zdravstvene politike; dr. M. Kenk: Vpliv stroškov na razvoj konjunktura;

A. Lajovic: Pravo, sodobnost in kasacija. Poleg teh razprav vsebuje še izredno bogat »Obzornik« in Poročila. — Letna naročnina znaša 60 din. — Uprava »Misel in delo«, Ljubljana, Gosposvetska cesta 4.

—k »Modra ptica«. Izšla je 3. številka VIII. letnika s sledečo vsebino: Ivo Grahor: Aleksander S. Puškin; Mileva Mohoričeva: Larinova Tatjana in Jevgenij Onjegin; Aleksander Puškin: Pogrebnišnik; Miško K.: Mrtvo ognjišče; Ralph Hudson: Bik; Peter Donat: Andre Gide in svoboda kulture; Razno. — Naročniki na redne publikacije »Modre ptice« prejema list kot dopolnilo h knjigam brezplačno. Uprava »Modre ptice«, Ljubljana, Ulica 29. oktobra.

—k Srpska književna zadruga v Beogradu izdaja letno do deset knjig. Lansko XXXIX. kolo obsega osem zvezkov v sedmih, lično v platno vezanih knjigah, ki nosijo številke 261 do 268. Visoka številka kaže, koliko knjig je že izdala »Srpska književna zadruga«.

Prva knjiga letošnjega XXXIX. kola so: Pesmi M. M. Rakića, 110 strani.

Druga knjiga prinaša »Pripovedke«, II. del, Iva Andrića, znanega srbskega pisatelja. Sedem kratkih pripovedk je to, in sicer: Svadba. — Smrt u Sinanovoj tekiji. — Napast. — Olujaci. — Žed. — Mila in Prelac.

Jakov Ignjatović: Patnica je roman, ki ga je spisal pisatelj že v svojem šestdesetem letu. Je to njegov zadnji roman, ki ga je spisal v naglici. »Patnica« je socialen roman sodobne družbe.

Stara srpska biografija XV i XVII veka — Camblak, Konstantin, Pajsije — Prevod od dr. Lazara Mirkovića. S predgovorom, obsegajočim 67 strani, je knjigo opremil Pavle Popović. Poleg predgovora vsebuje knjiga sledeče: Život kralja Stefana Dečanskog. — Život Despota Stefana Lazarevića in Život cara Uroša. Knjiga nam nudi obširno snov iz srbske zgodovine, ki je važna tako za zgodovino kakor za književnost srbskega naroda.

Marko Car: Eseji. Knjiga je razdeljena v tri poglavja, in to: I. Književna teorija, kritika, ukus. V tem delu je 6 esejev, od katerih nosi prvi vnečen naslov: Esej o »eseju«. II. poglavje: Iz literature i života. III. Povodom prevoda sa stranih jezika. Na 225 straneh vsebuje knjiga 20 esejev, ki zadevajo domačo, kakor tudi tujo literaturo.

Cehoslovačka s predgovorom dr. Edvarda Beneša: O češkoslovaško-jugoslovanskem odnosu. Nadalje vsebuje knjiga sledeče prispevke: Kamilo Krofta: Cehoslovačka istorija. Korčak Jeromil: Zemlja i stanovništvo. Sobota Emil: Organizacija državne vlasti. Hoh Karlo: Javni život, Hmelja Josip: Spoljna politika. Capek J. B.: Književnost posle rata. Horejši Jan: Škole i narodno vaspitanje i t. d. — Knjiga obsega 305 strani in nudi celoten pregled bratske Češkoslovaške.

Viktor Hugo: Ruy Blas. Prevod je oskrbel Andrija Milčević, a predgovor o Viktorju Hugo je napisal Svetislav Petrović.

Vse te knjige je izdala Srpska književna zadruga v letu 1936.

—k »Ženski svet« izhaja vsak mesec v Ljubljani. Letna naročnina za list z gospodarskim prilogo »Naš dom«, modno prilogo ter krojno polo z ročnimi deli znaša 64 din. — Izšla je februarska številka z vsemi prilogami in sledečo vsebino: Zofka Kveder Demetrović (E. K.): Ljuba Prenner: Mejniki; Erna Muser: Sonet; Rasta Plesković: En dan v bosansko-hercegovski vasi; Angela Vode: Kje je vzrok: Ljubljansko gledališče, drama (S. T.); Janko Kač: Moloh (S. E.); Drobiz.

—k »Praktična gospodinja« izhaja dvakrat mesečno. Uprava: Ljubljana, Nebotičnik. — Letna naročnina 46 din. — V tretji letošnji številki priobčuje pod naslovom »Mati« več člankov. Ta številka ima tudi sledeče zanimive rubrike: Predlagamo in pomagamo. Za proste ure: pletenje, kvačkanje. Poleg tega tudi mnogo praktičnih nasvetov in povest Vaški apostol.

FR. P. ZAJEC

Izprašen optik

Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Nova pedagoška knjiga!

Pöschl: Der Unterricht in der Volksschule 1

Die erste Schulstufe. B. — Besonderer (praktischer) Teil.

Cena vezani knjigi je din 150.—.

Poleg tega imamo še v zalogi in priporočamo:

Pöschl: Die erste Schulstufe. A. Allgemeiner Teil. Vez.	din 135.—
" Die zweite Schulstufe. Vez.	" 150.—
" Die dritte Schulstufe. "	" 135.—
" Die vierte Schulstufe. "	" 165.—
Kempinsky: So rechnen wir bis hundert	" 69.—
" So rechnen wir bis tausend	" 53.—
Schulze: Frohes Schaffen und Lernen mit Schulanfängern	" 65.—

Naročila izvršujeta:

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

v Ljubljani in njena podružnica v Mariboru